

Kai Raud

Täpselt aasta eest tänas Vabariigi President Kadrius sõnavõistluse võitjaid. Võistlusel osales 593 inimest 2123 sõnaettepanekuga. Sõnad on kasutusse läinud, miska peab arvama, et neid, kes tahavad jätkuvalt eesti keeles hakkama saada, on üksjagu.

Statistika on koostatud Google'i baasil. Kasutussagedus ei näita siiski iga kord omaksvõttu, paljud Google'is toodud vasted on seotud sõnausega ja selle kommenteerimisega. Sõnad on toodud esinemissageduse kahanevas järjekorras.

Kõiki uudissõnu on kommenteeritud veebilehel ilves@metsas.ee

(Aapo Ilves targutab sõnause teemadel) <http://aapoilves.blogspot.com/2010/12/aapo-targutab.html>

Ka netist leitud tundmatu autori sõnause abil kaasajastatud „Kevade” sisaldab enamikku sõnause uudissõnu.

Taristu – võõrsõna infrastruktuur kõrvale (618 vastet).

Üks populaarsemaid ja ilmselt rahva seas omaks võetud sõnu. Eesti Energia, Eesti Raudtee jt arendavad oma taristuid, seoses elektriautode kasutuselevõtuga kõneldakse nende laadimiseks vajalike taristute ehitamisest.

Toimija – rahvusvahelises kontekstis esineva inglise termini actor või player tõlkevaste (254 vastet).

Iseloomulik on siiski, et seda sõna kasutatakse eelkõige tegijanimena, mitte sõna actor/player vastena nagu sõnauses mõeldud oli. Termin oli sellisena kasutusel ka enne sõnaust.

Kestlik – inglise sõna sustainable tõlkevaste (292 vastet).

Populaarne sõna, kasutatakse nii majanduse, hariduse kui ka riigi jätkusuutlikkuse üle arutlemisel.

Vabasektor, vabamas keelepruugis **vabakond** – senise kolmanda sektori asemel (219 vastet).

Tundub olevat laiemalt kasutuses sõna. Hea Kodaniku infovärv, Vabatahtlike Värv jt räägivad vabasektorist kui väärtusest.

Postimehe, ERRi uudistes kõneldakse samuti mitmel puhul vabasektorist.

Tundetaip – ühendi emotsionaalne intelligentsus omasõnaline vaste (131 tulemust).

Kärgpere – tähenduses „pere, kus on sinu-minu-meie lapsed” (123 vastet).

Näiteks Perekooli foorumis täiesti omaks võetud sõna.

AE-koostöö, vabamas keelepruugis **averus**, määrsõnana **avera** (120 korda mainitud averus, ae-koostöö 90 korda).

Äripäeva Raamatuklubi väljaanne „Averus: avaliku ja erasektori koostöö” (Erki Kergandberg, Piret Blankin, Margo Lemetti jt).

Avaõiguslik – kohmakama avalik-õigusliku asemel (92 vastet).

XI riigikogu stenogramm, VIII istungjärk 06.12.2010. Kõne all on TÜ Türi kolledži sulgemine, peaminister Andrus Ansip kõneleb selles kontekstis avaõiguslikest ülikoolidest.

Eesti Etendusasutuste Liidu tegevjuht Kristiina Reidolv mainib 14.01.2011 Sirbis avaldatud artiklis „Avaliku sektori motiveerimine etenduskunstide toetamisel” avaõiguslikku teatrit.

Terminid on kasutatud ka nt Äripäeva, Postimehe, Õhtulehe artiklites ja Eesti Rahvusringhäälingu 2011. aasta eelarves.

Toimeabi – senise humanitaarabi kõrvale (89 vastet).

Enamasti on mainitud seoses sõnavõistlusega, igapäevakasutuses eriti ei paista olevat. Loo keskkoolis siiski on avatud toimeabi ruum.

Paldiski linnas jagati 2010. aasta jõulude ajal toimeabi ja president Ilves räägib ÜRO peaassambleel peetud kõnes ÜRO toimeabist.

Peavoolustamine – inglise sõna mainstreaming tõlkevaste (89 vastet).

Soolise võrdõiguslikkuse peavoolustamisest on juttu Postimehes.

Sirbi artiklis kasutatakse samuti seda terminit. Enamasti aga on Google'i näited seotud sõnause ja selle tulemustega.

Penipaun (78 vastet).

Kasutatud samuti enamasti seoses sõnausega.

Teisestamine – inglise termini othering vaste (61 vastet).

Juhind – Euroopa Liidu direktiivi kõrval (50 vastet).

Mainitud siiski peamiselt seoses sõnausega, laiemat kasutamist ei täheldanud.

Ülevaate koostas 17.10.2011 Kai Raud

Artikkel kultuurilehe Sirp [veebilehel](#) .